

Inre marknadsstrategin

Utrikesdepartementet

Dokumentbeteckning

COM(2025) 500

Celexnummer 52025DC0500

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt regionkommittén: ”Den inre marknaden: vår europeiska hemmamarknad i en osäker värld - En strategi för att göra den inre marknaden enkel, smidig och stark”

Sammanfattning

Den 21 maj 2025 presenterade kommissionen en ny strategi för den inre marknaden. Strategin, i form av ett meddelande, är en av kommissionens centrala insatser för att stärka Europas tillväxt och konkurrenskraft. Syftet är att förenkla, fördjupa och förverkliga den inre marknaden för att fullt ut ta tillvara dess potential som motor för tillväxt, sysselsättning, innovation och investeringar i EU. Strategin innehåller en bred uppsättning praktiska åtgärder som avses presenteras under åren 2025–2027. Fokus är att ta bort de mest skadliga hindren på den inre marknaden ("Terrible Ten"), samt att modernisera tjänstemarknaden, stärka små och medelstora företags möjligheter att expandera och verka gränsöverskridande, digitalisera regelverk och förfaranden samt säkerställa bättre efterlevnad och genomförande av EU:s regelverk.

Regeringen välkomnar kommissionens meddelande som ett viktigt steg för att sätta fokus på och fördjupa den inre marknaden. Regeringen delar kommissionens bedömning att en välfungerande, fri och konkurrensutsatt inre marknad är avgörande för Europas långsiktiga välbefinnande och konkurrenskraft. För svensk del är åtgärder som rör tjänstesektorn, digitalisering, minskad regelbörda och efterlevnad av inre marknadsregelverket av högsta prioritet – liksom förbättrade villkor för små och medelstora företag, innovation och gränsöverskridande investeringar.

Aviserade initiativ i meddelandet kommer att analyseras närmare allt eftersom initiativen presenterats av kommissionen.

1. Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

I sitt tal om tillståndet i unionen den 13 september 2023 aviserade kommissionens ordförande Ursula von der Leyen att en ny strategi för den inre marknaden skulle tas fram. Europeiska rådet gav också kommissionen i uppdrag att ta fram en ny horisontell inre marknadsstrategi för 2025–2030 senast i juni 2025. Bakgrunden var ett tilltagande behov av att stärka Europas konkurrenskraft och ekonomiska motståndskraft. I samband med detta uppdrog Europeiska rådet och kommissionen åt Enrico Letta att analysera hur den inre marknaden kan fördjupas och moderniseras. Von der Leyen uppdrog även åt Mario Draghi att ta fram en övergripande strategi för att stärka Europas konkurrenskraft. I sin rapport betonade Letta särskilt behovet av att fullborda tjänstemarknaden och att återupprätta den inre marknadens roll som ett gemensamt europeiskt projekt. Draghi framhöll vikten av strukturella reformer för att öka EU:s produktivitet och främja långsiktiga investeringar. Den 21 maj 2025 presenterade kommissionen en ny strategi för den inre marknaden i form av ett meddelande. Strategin är ett led i genomförandet av kommissionens konkurrenskraftskompass och syftar till att ta bort kvarstående hinder, stärka innovationskraften, samt främja tillväxt och investeringar.

1.2 Förslagets innehåll

Strategin för den inre marknaden är indelad i fem kapitel och lyfter fram 55 aviserade åtgärder. Åtgärderna syftar till att undanröja hinder på den inre marknaden, stärka konkurrenskraften, stödja små och medelstora företag, främja innovation och säkerställa effektiv lagstiftning. Mest fokus (27 åtgärder) läggs på att bekämpa ”The Terrible Ten” – de tio mest akuta handelshindren på den inre marknaden. Meddelandet beskriver kortfattat inom vilka områden kommissionen avser ta fram förslag till konkreta åtgärder under åren 2025–2027, i form av bl.a. lagförslag, granskningar och riktlinjer.

Kapitel 1. Undanröjande av hinder: Intensifierade insatser mot ”Terrible Ten”

Kommissionen avser prioritera att avlägsna de tio mest akuta hindren på den inre marknaden utan att åsidosätta sociala och miljömässiga standarder.

1. Överdrivet komplexa EU-regler

Åtgärder: Omnibus-förenklingspaket; konkurrenskraftskontroller under konsekvensanalysen av nya lagförslag; se över nationella och europeiska myndigheter för att uppnå en bättre efterlevnad av lagstiftningen; revidera ramverket för offentlig upphandling; revidera direktivet om försvarsupphandlingar.

2. Brist på nationellt ansvarstagande för den inre marknaden hos medlemsstaterna

Åtgärder: Inrätta en sherpa-grupp för den inre marknaden på högre nivå; anordna ett första årligt högnivåmöte inom *Single Market Enforcement Taskforce* (SMET); och eventuellt föreslå en rättsakt för förebyggande åtgärder – *Single Market Barriers Prevention Act* (SMBPA).

3. Komplicerade förutsättningar för att etablera och driva företag

Åtgärder: Upprätta gemensamma regler för digital företagsetablering och verksamhet på den inre marknaden ("28:e regimen"); se över kommissionens rekommendation om företagsöverlåtelser.

4. Erkännande av yrkeskvalifikationer

Åtgärder: Utforska EU-lagstiftning för att underlätta arbetskraftsrörlighet; effektivisera och digitalisera erkännandet av yrkeskvalifikationer; utöka automatiska system för yrkeserkännande; utforska EU-lagstiftning för gemensamma regler för erkännande av kvalifikationer för tredjelandsmedborgare.

5. Omfattande förseningar i standardiseringsprocesser som hämmar innovation och konkurrenskraft

Åtgärder: Möjliggör för kommissionen att vid behov fastställa gemensamma specifikationer; se över standardiseringsförordningen.

6. Fragmenterade regler för förpackningar, märkning och avfall

Åtgärder: Harmonisera märkningsregler inom ramen för förordningen för förpackningar och förpackningsavfall, och i samband med översynen av textilmärkningsförordningen; inkludera digitala märkningar i kommande digitala produktpass; ta bort omotiverade krav på auktoriserade representanter i utökade producentansvar och minska rapporteringskrav; harmonisera och digitalisera nationella utökade producentansvar genom att införa digitala *one-stop-shops*; se över kriterierna för när avfall upphör att vara avfall och för biprodukter, i syfte att skapa ett mer lätthanterligt ramverk; gör det lättare att anta kriterier på EU-nivå och möjliggör att sådana kriterier antas för prioriterade avfallsströmmar och underlätta för gränsöverskridande avfallstransporter.

7. Föråldrade harmoniserade produktregler och bristande efterlevnad

Åtgärder: Stärk regelefterlevnaden genom bättre samordning och eventuellt en ny EU-myndighet för marknadskontroll; modernisera produktlagstiftningen för att främja digitalisering och hållbarhet.

8. Restriktiv och diversifierad nationell reglering av tjänster

Åtgärder: Underlätta gränsöverskridande tjänster genom harmoniserade tillstånd och certifieringar; ta fram juridisk vägledning till medlemsstaterna om rätten att tillfälligt tillhandahålla gränsöverskridande tjänster.

9. Byråkratiska processer för tillfällig utstationering av arbetstagare

Åtgärder: Slutföra förhandlingar om regelverken för samordning av de sociala trygghetssystemen och ett offentligt gränssnitt för anmälan av utstationerade arbetstagare; lansera ett paket för rättvis arbetskraftsrörlighet (följa upp pilotprojektet om ett europeiskt socialförsäkringskort (ESSPASS), stärka den Europeiska arbetsmyndigheten (ELA) och överväga åtgärder för att underlätta tillfällig gränsöverskridande tjänsteutövning).

10. Territoriella leveransbegränsningar

Åtgärd: Ta fram mer omfattande verktyg mot obefogade territoriella leveransbegränsningar.

Kapitel 2. Att stärka den europeiska tjänstemarknaden

Kommissionen vill ge ny kraft åt den underutvecklade inre marknaden för tjänster genom en ny sektorsspecifik strategi för att främja gränsöverskridande tjänstehandel.

Åtgärder: Föreslå en byggtjänstlagstiftning; förenkla tillståndprocesser för bostadsbyggande; främja gränsöverskridande industritjänster; utveckla en vägledning om affärstjänster och proportionalitet i detaljhandelsregler; föreslå en ny EU-lag om leveranstjänster som ersätter posttjänstdirektivet och förordningen om gränsöverskridande paketleveranser; föreslå en ”Digital Networks Act”; lansera ett initiativ för digital tågbiljettbokning; lansera ett initiativ för papperslös mobilitet; lansera ett initiativ för gränsöverskridande biluthyrning; säkerställ ett enhetligt genomförande av tjänstedirektivet.

Kapitel 3. Små och medelstora företag på den inre marknaden

Kommissionen vill stärka små och medelstora företags (SMF) deltagande i den inre marknaden för att främja tillväxt, gränsöverskridande handel och innovation.

Åtgärder: Inför ett SMF-ID baserat på självdeklaration; stärk nätverket av SMF-ombud; publicera ”best practices” på SMF-vänliga regler; anta en definition för ”small mid-caps” (SMC); anta en SMC-omnibus med förenklingar; utöka SMF-fonden; ta fram en rekommendation om frivillig SMF-standard för hållbarhetsrapportering; ta fram en förenklad modell för SMF:s tillgång till hållbar finansiering.

Kapitel 4. Digitalisering av den inre marknaden

Kommissionen vill digitalisera den inre marknaden genom ett samlat system av digitala verktyg för att minska administrativa bördor, effektivisera regelverkens tillämpning och främja sömlösa gränsöverskridande digitala tjänster inom hela EU.

Åtgärder: Inför European Business Wallet; lansera den EU:s digitala identitetsplånboken; revidera IMI-förordningen; digitalisera överensstämmelsedeklarationer och produktdokumentation; utöka användningen av digitala produktpass (DPP); inför digitaliseringsregler i ramverket för standardisering och offentlig upphandling; revidera e-faktureringsregelverket och gör standarden obligatorisk.

Kapitel 5. Säkerställande av efterlevnad av reglerna för den inre marknaden

Kommissionen vill säkerställa att reglerna för den inre marknaden efterlevs genom bättre samarbete med medlemsstaterna, stärkt kapacitet för efterlevnad, förebyggande arbete mot nya hinder samt snabbare och mer strategisk rättslig tillsyn där regelbrott sker.

Åtgärder: Anordna ett första möte med alla inre marknads-sherpas på högre nivå; anordna ett första årligt högnivåmöte inom SMET; föreslå en Single Market Barriers Prevention Act, (SMBPA); stärk nationella Solvit-center och nätverk; genomför systematisk uppföljning av strukturella hinder identifierade av Solvit; lägg fram en årlig genomförandeagenda för den inre marknaden.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

De budgetära konsekvenserna kommer att kunna bedömas först när de specifika initiativen presenteras.

1.4 Budgetära konsekvenser och konsekvensanalys

De budgetära konsekvenserna kommer att kunna bedömas först när de specifika initiativen presenteras.

2. Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar den nya inre marknadsstrategin som fokuserar på den inre marknads kärna, det vill säga varu- och tjänsterörlighet samt efterlevnaden av inre marknadsregelverket. EU:s inre marknad har stor betydelse för svensk tillväxt och sysselsättning då handeln på denna marknad utgör nära 70 procent av svensk export och 80 procent av svensk import.

Utöver att utgöra Sveriges viktigaste handelsarena är EU:s inre marknad också världens största gränsfria ekonomiska samarbetsområde. Att riva hinder på den inre marknaden samt förenkla och harmonisera EU:s regelverk är således avgörande för att främja företagens konkurrenskraft och stärka Sveriges och EU:s motståndskraft.

En stärkt konkurrenskraft är en av de viktigaste prioriteringarna för regeringen. EU behöver ökad produktivitet, innovationsförmåga och en politik som skapar goda ramvillkor för företag att verka och växa. Regeringen har aktivt drivit att EU behöver en ny inre marknadsstrategi som river byråkrati, regelbörda och hinder samt gör det enklare att bedriva företag på den inre marknaden. Det är därför mycket positivt att en strategi nu har presenterats och angeläget att dess åtgärder omsätts i praktiken.

Regeringen välkomnar att förenkling och digitalisering löper som en röd tråd i strategin i syfte att göra det lättare att starta och driva företag i EU. Det är också positivt att strategin fokuserar på att ta bort konkreta hinder för att öka rörligheten för varor och tjänster samt att förbättra efterlevnad av inre marknadsregelverket. Både personer och varor ska kunna röra sig fritt i EU, utan att det är administrativt krångligt.

På varuområdet välkomnar regeringen strategins förslag kopplade till anpassning av produktlagstiftningen för att främja förenkling, digitalisering och hållbarhet. Regeringen instämmer i att fragmentering, exempelvis kopplat till märkning, försvårar varuhandeln. Regeringen driver även på för att standardiseringen inom EU ska vara marknadsdriven och i linje med internationella standarder.

Beträffande tjänstehandeln välkomnar regeringen kommissionens arbete för att fördjupa den inre marknaden för tjänster. I strategin föreslår kommissionen en ny ansats där flera förslag som aviseras rör specifika sektorer. Även om det kan vara motiverat i vissa fall, är det viktigt att dessa åtgärder inte får en fragmenterande effekt på den inre marknaden, utan snarare främst kompletterar satsningar för att ta tag i horisontella, strukturella problem och hinder på tjänsteområdet och för att rörligheten av yrkesverksamma ska öka, med full respekt för att värna skyddet för arbetstagares rättigheter och nationella arbetsmarknadsmodeller.

En välfungerande inre marknad förutsätter att gemensamma regler tillämpas och efterlevs på ett enhetligt sätt i alla medlemsstater. Regeringen välkomnar att kommissionen ser över genomförandet och efterlevnaden, inte minst genom effektiviseringar av verktyg som arbetar med att lösa hinder som Solvit och SMET, men anser att ytterligare insatser också krävs. Den kommande årliga agendan om efterlevnad kan bli ett viktigt bidrag i det fortsatta arbetet. Det är vidare viktigt att framtida regler – både på EU-nivå och nationellt – utformas på ett sådant sätt att inre marknaden främjas.

Givet att flera av förslagen i strategin inte har lagts, utan bara beskrivs kort av kommissionen, behöver regeringen analysera dem närmare när de väl har presenterats. I det fortsatta arbetet är det generellt angeläget att de förslag som läggs fram blir ambitiösa och konkreta för att minska byråkrati och hinder för företag i EU och på så sätt öka EU:s konkurrenskraft och produktivitet. Varje enskilt initiativ som presenteras måste bedömas och beredas på sina egna meriter när förslagen väl har lagts. Fördelningen av befogenheter mellan nationell och EU-nivå som framgår av fördragen ska värnas i genomförandet av strategin. Regeringen kan därför få anledning att återkomma till riksdagen allt eftersom de enskilda lagstiftningsinitiativen presenteras.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Vid en första presentation i rådsarbetsgruppen för konkurrenskraft och tillväxt den 26 maj 2025 välkomnade samtliga medlemsstater meddelandet i stort. När det gäller de enskilda åtgärderna är medlemsstaternas ståndpunkter ännu inte kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Inga ståndpunkter är kända för närvarande.

2.4 Remissinstansernas och andra intressenters ståndpunkter

Inre marknadsstrategin är ute på remiss till och med den 17 augusti 2025.

3. Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Inte aktuellt då det rör sig om ett meddelande.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna

Inte aktuellt då det rör sig om ett meddelande.

4. Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Inre marknadsstrategin är ute på remiss till och med den 17 augusti 2025. I rådet kommer strategin att behandlas i rådsarbetsgruppen för konkurrenskraft och tillväxt under de kommande månaderna och väntas även diskuteras vid Konkurrenskraftsrådets möte i september. I Europaparlamentet kommer strategin att behandlas i flera utskott under 2025. Ett övergripande initiativbetänkande om den inre marknadsstrategin behandlas för närvarande i utskottet för den inre marknaden och konsumentskydd, och planeras att tas upp till omröstning vid plenarsammanträdet i september.

4.2 Fackuttryck och termer

IMI - Internal Market Information System är ett webbaserat verktyg som används av myndigheter i EU-länderna för att samarbeta, utbyta information och kontrollera uppgifter vid tillämpningen av EU-regler inom den inre marknaden. Systemet underlättar samarbete mellan länders förvaltningar – till exempel vid erkännande av yrkeskvalifikationer, tillsyn av tjänsteleverantörer eller produktkontroller. Målet är att säkerställa smidig och korrekt tillämpning av EU-lagstiftningen över gränserna.

SMET - Single Market Enforcement Taskforce är en arbetsgrupp som samordnar arbetet mellan EU-kommissionen och medlemsstaterna för att identifiera, diskutera och ta bort särskilt allvarliga hinder på den inre marknaden. Den fungerar som ett politiskt forum för att förbättra efterlevnaden och genomförandet av reglerna på den inre marknaden. ”The

Terrible Ten” är framtagna av SMET och bygger på synpunkter från intressenter samt diskussioner i arbetsgruppen.

Solvit - är en informell och frivillig tjänst i medlemsstaterna för personer och företag som stöter på problem när en myndighet hindrar den fria rörligheten. Varje medlemsstat har ett nationellt Solvit-center och i Sverige är det Kommerskollegium som har denna funktion. De nationella Solvit-kontoren i medlemsstaterna utgör ett informellt nätverk i EU-kommissionens regi som syftar till att lösa hinder kopplade till den fria rörligheten, det vill säga rättigheten att fritt kunna bo, arbeta, studera, exportera eller importera varor, erbjuda tjänster eller etablera sig i vilket EU-land som helst. Företag och privatpersoner som stöter på sådana problem, orsakade av en myndighet, får avgiftsfri hjälp.